Ч. 28. По конфіскаті накнад другий. Львів, пятниця 24 марта 1922. Почтову належність оплачено гуртом, Рік I.

ГРОМАДСЬКИЙ ВІСТНИК

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в краю 700 М.
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Швайцарії 5 фр. шв., Німеччині 75 марок, Чехословаччині 25 корон ч., Болгарії 50 левів, Румунії 50 лей, Австрії 1400 корон. Зміна адреси 50 марок польських.

ОГОЛОШЕННЯ:
Рядок дрібного друку або його місце в рубриці „Оголошення" 40 М., в „Надісланім", в „Оповістках" і некрольоги 60 М. Між новинками і в редакційній части 100 М. За дрібні оголошення 12 М від слова; товстим друком подвійно. В неділі і свята 50 процент дорозче.

Виходить перед полуднем.

Один прим. 30 Мкп.

РЕДАКЦІЯ, АДМІНІСТРАЦІЯ й ЕКСПЕДИЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10

Східно-галицька проблєма.

Вже в ч. 21. з 14 ц. м. у відділі „Преса" згадали ми про статтю С. Познера в „La Tribune Juive", посвячену східно-галицькій справі. Сьогодня, будучи в посіданню того органу, можемо докладнійше подати зміст згаданої статті.

Минуло вже понад три роки від хвилі підписання договору про перемиря, а міжнароднє положення багатьох країн, які в білянсі великої війни повинні були одержати новий статут, все ще не управильнене. Вирішення своєї долі жде Виленська область, котрою так багато займалися побідні держави і Ліга Народів і до нинішного дня не сказали кінцевого слова в неозначеному положенню перебуває Мемель і Клайпеда, де все господарюють французькі окупаційні війська; не вирішено питання про політичний устрій Східної Галичини, що вже три роки находиться під польською властю.

Східна Галичина — це одна із найбільш стражденних країн Европи за добу минулої війни. Майже з першого дня воєнних дій і до кінця 1917 р. була вона ареною начальних зударів противників.

Не засівалися поля, шориті гранатами; пропадали міста під гарматнім обстрілом; мирне населення нищено так само, як ворожі сили або гнано в полон, засилано в глибину ворожої держави.

Неймовірно страждало ціле населення краю, всі національности — Галичане-Українці, Поляки і Жиди.

Скінчилася війна. Всі народи, всі держави Европи, всі країни зітхнули вільно.

Згідно із Сан Жорменським договором із Австрією з 10 вересня 1919 р. — Сх. Галичина аж до остаточного вирішення її міжнародного статуту передану власть Польщі під начальним протекторатом Франції. Перепис з 1910 р. ось як опреділює національний склад місцевого населення: 64% Галичан-Українців, 23% Поляків і 10% Жидів, В суті річи Жидів є 12%, котрі заселюють головно міста. В економічному життю Сх. Галичини Жиди грають визначну ролю; без них завмерли би торговля і промисловість.

Час до часу в жидівську пресу проникають вістки про дії польських властей у Сх. Галичині. Всі вони говорять про одно, а саме

Про долю галицьких Жидів рідше зявляються відомости, хоч їх положення не краще від положення Українців.

Галицьке жидівство кількакратно зверталося до вищих міжнародніх інстанцій з просьбою о опіку і управильнення свого положення. Мирова Конференція 1919 р. відложила вирішення справи Сх. Галичини. Справа перейшла до Ліги Народів, та рішенням з 26. лютого 1920 р. Рада Ліги Народів передала полагоду східно-галицької проблєми Конференції Амбасадорів. Галицькі Жиди зверталися і до Ліги Народів і до Коференції Амбасадорів, та до цеї пори даремно, хоч вже 27. вересня м. р. Ліга Народів постановила просити Конференцію Амбасадорів приспішити вирішення справи Сх. Галичини.

Галицьке жидівство домагається національно-культурної автономії та — розуміється — політичних і горожанських прав, рівних з иншими громадянами краю.

Колиб Сх. Галичина осталася в складі Австрії, то домагання галицького жидівства давно були би сповнені. Та від Австрії відрізано Сх. Галичину. В ній розпоряджаються Поляки,

підготовляють анексію методами, випробованими вже на Гор. Шлеську і у Виленській Области. Хоч — можливо — і значними для галицького жидівства були би економічні вигоди, колиб край прилучено до обширної що до заниманої Польщею території, то все таки жидівські симпатії схиляються в сторону визнання Сх. Галичини незалежною державою. В разі такої полагоди провідна роля в життю краю припадає Українцям, котрі устами своїх авторітетних представників заявили готовість признати Жидам всі національні права і візвати їх до управи краєм на пропорціональних до їх чисельности основах.

Доля Сх. Галичини повинна бути вирішена негайно на основах справедливости, які лягли в основу нових міжнародніх договорів, які здійснюються вже в инших країнах, котрим більше пощастилося, як опустошеній війною східній провінції б. монархії Габсбургів.

Українські справи.

Румунія й большевики.

З букарештенських урядових кол подають, що поголоски про поміч Румунії для Петлюри поширюються большевицькими агентами з метою оправдати переводжену большевиками мобілізацію. (Рпр.)

Серед українських комуністів.

„Новоє Время" в Білгороді подає, що частина українських комуністів, що пробувають за границею, під проводом Винниченка і представника совітського уряду в Празі Мостовенка веде переговори з українськими соціял-демократами і соц.-революціонерами в користь створення соціялістичної коаліці під гаслом: Самостійна радянська Україна. (Рпр,)

Присилайте передплату!

Велика Україна.

Роста і Ратау.

Українська совітська агентура „Ратау" вислала до Москви в агентуру „Роста" телеграму про те, що від 9. марта припинює інформовання „Рости" бо ця остання не платить грошеи за інформації, а безплатні інформації заборонені в звязку з новою економічною політикою (Руспр.)

Голод в Херсоні.

До Миколаєва прибув представник Нансена на Україні капітан Квіслінг, котрий оглянув порт і найшов його догідним для приняття збіжа з Америки. Кап. Квіслінг оглянув Херсон, відвідав шпиталі, діточі захисти і головним чином анатомічний будинок, переповнений трупами та кладовище, на котрім від тижня лежать гори непохоронених трупів. Квіслінг заявив, що із всіх міст України кошмар херсонського голоду зробив на нього найстрашнійше враження.- Фунт чорного хліба в Херсоні коштує 60 тисяч карб, білого 110 тисяч карб. (Руспр.)

Одеська хроніка.

В одеськім губревтрибуналі відбувся суд над доставцями сов. установ. Агенти і доставці доставляли продукти по вищих цінах як були на ринку. Обвинувачуючий зажадав притягнення до суду також сов. урядовців, котрі переплачували доставцям „народні гроші." Справа покінчилася покаранням доставців гуивнами на кілька десятків міліонів карб. Одночасно ревтрибунал постановив перевести ревізію всіх органів потачання. Губсоюз засуджений на кару 100 карб, золотом за підвисшення цін в своїх магазинах.

Посуха в одеській окрузі не пощадила і тютюневих плянтацій. Середній збір ц. р. був 10—12 пудів з десятини замісць попередніх 35—50 пудів.

Для голодних — нема, для пропаґанди найдеться.

Сов. радіо сповіщає, що з огляду на недалеке прибуття в голодуючий Миколаїв американських кораблів із збіжам, транспортовий виділ губкома постановив негайно відкрити інтернацоінальний клюб „для обзнайомлення заокеанських товаришів із сутю совітського ладу". Тесаме радіо передає слізне благання миколаївського комітету помочі голодуючим про повне вичерпання засобів, яких немає вже навіть на закуплення макухів для голодуючих дітей. (Руспрес.)

Непорядки в Донецькім басейні.

Невдоволення робітництва Донецького басейна зростає. В Бахмуті і Луганську відбулися численні мітінги проти харчевої політики большевиків. В богатьох шахтах припинилася робота і добування вугля починає катастрофально зменшуватися. (Руспр.)

Підкарпатська Україна.

Справа мови.

У „Венкові" з 17. марта с. р. застановляється п. Стартль над викладовою мовою в народних, фахових і середніх школах Підкарпатської України. Там є три місцеві наріччя, якнх можна вживати покищо в народній школі, доки не настане на сьому полі одностайнітсь через вироблення учителів та зладження підручників.

І так воно дійсно діється, бо наразі йде о се, щоби побороти неграмотність народа. Що иншого в середніх школах. Супроти двох течій: української й великоруської належалоб уживати учебників в сих обох мовах та належалоб також викладати в обох мовах, після того, чи учителем є Українець чи Великорос (очевидно п. Стратль вважає великорусами галицьких Гагатків і т. под.).

Цікаві є мотиви сього його проекту: ощадність на видавництві книжок, вирівнання партійних спорів між учителями й учениками, та задоситьучинення вимогам статута для Підкарпатської України, який вимагає, щоби в початкових школах учено місцевим говором.

П. Стартль є думки, що переважить українська книжка й українська мова—але вказаною ним дорогою перехід сей буде лекший.

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередну свою адресу.

Мова фактів.

(Причинки до самоволі шкільних властей.)

Залив українських шкіл польськими учительськими силами.

Згадав я вже про це, що усі українські школи в підміських селах Східної Галичини є обсаджені майже виключно польськими силами, не рідко такими, що то української мови навіть не розуміють, так само в школах чисто українських місцевостей, які більше віддалені від міста, заняті є майже лише польські учительські сили. Напр. в Сороках (8 км. від Львова) чисто українському селі при 2-кл. українській школі працюють 4 (чотири) учительські сили — усі Поляки, з котрих двоє зовсім не знає української мови (із Західн. Галичини); в Ляшках Мурованих при українській школі заняті дві сили — усі Поляки; у Вислобоках (12 км. від Львова) українська школа — польські сили; в Кукезові (15 км. від Львова) є польська школа з матечками (польськими монахинями) і осібна українська школа, при котрій є дві сили — сами Поляки; в Підлісках малих (10 км. від Львова) українська школа, є лише польська сила; в Гряді, де утворена тепер підступом польська школа, є осібно українська, при котрій на 3 учительські сили є 2 польські. Винники коло Львова, українське село, лише фабричний персонал — Поляки (фабрика тютюну). В р. 1918. була польська школа мішана 4-е з пляном 6-и клясової і експонована українська чотирокласівка. До української школи ходило 260—280 учеників, що побирали науку від чотирох учительських, самих українських сил. Тепер поділено польську школу на дві шестиклясівки — хлопячу і дівочу. При цих польських школах, де особливо у двох найвищих клясах находиться великий відсоток української дітвори, занятих є 12 учит. сил і то самі Поляки. При українській школі учить 5 сил, це є 3 Польки і 2 Українки. Польські власти заповідають закриття української школи, з котрої 3 кляси прилучено уже до польської школи, а оставлено ще дві кляси. На 17 (сімнайцять) усіх учительських сил оставлено там ще 2 (дві) Українки.

Що польське учительство, зайняте при українських школах навіть в чисто українських селах відноситься ворожо до українського населення, на це приносить кождий день щораз свіжі докази. Звільнювання від науки шкільної дітвори, низький стан науки, занедбування обовязків в школі і поза нею, мальтретовання селян, ставлення перешкод в засновуванню освітно-культурних і економічних орґанізацій — ось головні гріхи польського учительства по наших селах. Управитель української школи в Брониці (Дрогобич) Лебенсарт — Поляк займається головно комісарством. Його господарка в селі викликала загальне невдоволення. Лише завдяки йому нема в селі ні одного українського товариства. З його причини опинюються зовсім невинні люде в тюрмі. Про школу, де учить також його жінка-Полька, нема що й говорити. А таких прикладів сотки. Невже ж нема у нас достаточної скількости українського учительства? У нас є подостатком учительських сил, лише мають вони замкнений доступ до школи і мусять через це заробляти навіть фізичною працею на своє і родини удержання. Багато з них мало по кілька і кільканайцять літ учительської служби за Австрії, як нпр. Добера, Котівни, Миджик, Скоморовський, Бурчицький, Равлюки, Бохенська, Посипанко, Макітра, Кісіль, Мокловичівні, Козловська, Повх, Хомінська, Семенець, Будзінська (три послідні з виділовим іспитом) Перейма і т. д.

Вони вже давно перейшли регабілітаційний вогонь і мимо цього ждуть даремно до нині на посаду. Знова инші, як Гаврищук, Вальчик, Чесник, Бирович і багато ин. ждали три роки на це, щоби нарешті від шкільних властей (Міністеріяльної комісії, інспірованої Кураторією) одержати рішення, що „не можуть бути функціонарами польської держави". Годиться замітити, що при переводженню регабілітацій українського учительства полягали шкільні власти головно на зізнаннях жандармерії і не давали обжалованим змоги боронитися, бо не подавали їм закидів і не переслухували поданих обжалованими свідків.

Понад 3000 (три тисячі) українських кандидатів учительського звання жде даремне на одержання учительської посади. З поміж тих є понад 200 (двіста) таких, що то. зложили матуру ще в 1913 – 16 рр, (Шлюзівна-Броди, Осовська- Львів Балко-Львів, Йосифович-Сколе, Назарук Бучач, Дяків Доброводи, Маковецький-Нивиці, Д. Фодчук-Снятин, Бійовський-Коломия, Сеньків-Рудки, Панечко Жовква, Стадницький-Рава, Зацерковний-Львів, Граб-Теребовля, Козьмук-Заліщики, Єліївна Копичинці, Білас-Крогулець, Дідич-Сокальії і т. д.). Ті кандидати обхали усі шк. пов. Ради Східної Галичини і по кількалітних безуспішних стараннях о посади в пов. шк. Радах і Кураторії прийшли до переконання, що за теперішньої влади годім одержати учительську посаду.

В бюрі п. Тинельского заявлено представникам Товариства ВПУ., що при польських школах тільки виїмково дається Українцям посади, бо місцеві Поляки кричать і нарікають, „же ці Русіні майом учиць наше дзеці". Регабілітованим „Русіном „дається посади лише тоді, як опорожниться через смерть, ви

ється за початкуючих, новоступаючих до служби) літа служби перед приняттям не числяться. Кождий принятий тепер до служби мусить складати присягу.

(Продовження буде.)

Присилайте жертви на будову памятника ІВАНА ФРАНКА до Краєвого Союза Кредитового Львів, Ринок 10., ч. вкл. кн. 40.000.

Демонстрація проти Польщі в Ню-Йорку.

Польський дневник „Kuryer codzienny", що виходить в Бостані помістив у числі з 24. лютого ц. р. передову статтю під сензаційними заголовками „Hajdamacy ukraińscy spalili sztandar polski nad konsulatem„ та (меншими буквами) „Policya ostatecznie rozpędziła awanturników i skonfiskowała wielką ilość pamfletów z z oszczerstwami na Polskę". Саму статтю подаємо в дослівнім перекладі: Ню„йорк, 22. лютого. Двіста пядесять Українців і Українок зібралося нині пополудни перед польським конзулятом, щоб запротестувати против окупації Східної Галичини польськими військами. Гайдамаки спалили прапор з емблемом білого орла. Поліція сконфіскувала велику скількість антипольських памфлетів і розігнала демонстрантів. Одначе не змогла вратувати польського прапора.

Частина тої самої банди гайдамацьких демонстрантів рушила потім під французький консулят і міський ратуш, але не відважалася робити тамавантури. Якийсь час пополудни відбулося в Cooper Union віче під фірмою Ліги американських горожан і ветератів із світової війни українського походження, себто цеї власне організації, що уладила ту правдиво гайдамацьку демонстрацію. Головою віча був предсідник виділу альдерманів Ф. Г. Ляґвардія, який у виголошеній промові сказав між иншим таке: „Союзники поносять відповідальність за заняття Сх. Галичини Поляками і якби вони рекли бодай одно слово, панування Польщі скоро там скінчилося-б."

Промовляли опісля бувший управитель українського інформаційного бюра у Вашингтоні, Мільтон Врайт, Стефан Дембіцький і Семен Демидчук. З черги гайдамаки рішили резолюцію, що домагається від президента Зєдинених Держав і Конґресу вжити впливу на союзницькі держави, щоб скоро і справедливо розвязали питання Сх. Галичини,

Згадана резолюця містить низку домагань, між иншим: усунення польської міліарної окупації, привернення українських установчих зборів, визнання Східної Галичини як независимої держави та уділення їй ґарантії обезпеки й ненарушимости.

Відозви, які розкидала українська горожанська ліга, містили закид, що Франція накликує Польщу до мілітаризму. та імперіялізму. Коли представники ліги удалися до міського ратуша, там їм сказали, що майора міста нема. З огляду на те гайдамакам не лишалось ніщо инше, як розійтись без дальшої демонстрації",

На всю ту писанину можемо серед теперішних обставин лише те сказати, що українська демонстрація в Ню-Йорку, яка тамошним Полякам напсула тільки крови, не розминулися зі своєю метою.

Присилайте партійний податок на вкл. кн. ч. 5.000 „Краєвого Союза Кредитового" у Львові, Ринок 10.

АДВОКАТ І ОБОРОНЕЦЬ В КАРНИХ СПРАВАХ

Д-р Степан Баран

веде канцелярію

у Львові, ринок 10, І. пов.
(дім тов. „Просвіта").

Л. БІЛЕЦЬКИЙ.

Естетика сучасної поезії і творчість П. Тичини.

(Продовження).

Структура поетичного паралелізму, що в більшости лежить в основі цілої народньої пісні, кладеться Тичиною в основу багатьох його творів. Для прикладу наведем вірш його „Там тополі"...

Там тополі у полі на волі
(Хтось на заході жертву приніс)
З буйним вітром свавільним і диким
Струнко рвуться кудись в далечінь...

Йду в простори я, чулий, [трівожний,
(Гасне день, облітає, мов мак).
В моїм серці і бурі і грози
Й рокотання — ридання бан- [дур...

Хилить вітер жита понад шляхом
Ой там хмара похмура з півдня),
І так смутно, так сумно співає —
Тільки перепел бє десь у дзвін...

Моя пісне, вогниста, шалена,
(Кешене роб і котить свій гнів)
Ах, розбийся на світлі а- [корди,
Розридайсь — і затихни, як [грім...

Цей вірш, що змальовує настрій поета, що у найвищому піднятті свого духового стану, внутрішні переживання перетворює на світлі акорди, в рокотання й ридання бандур, — що головну тему розвиває на три варіяції, які одна другу доповнюють, одна другу підіймають до найвищого ступіня своєї мельодійности. Кожна із цих варіяцій займає своє змислове самостійне значіння; кожну із них можна прочитати окремо, і ні одна із них не викличе ніяких неясностей, що до змислу:

1. Там тополі у полі на волі
З буйним вітром свавільним і ди- [ким
Струнко рвуться кудись в дале- [чінь...

Хилить вітер жита понад шляхом
І так смутно, так сумно співає —
Тільки перепел бє десь у дзвін...

2. Хтось на заході жертву приніс.
Гасне день, облітає мов мак.
Ой там хмара похмура з півдня.
Креше небо і котить свій гнів.

3. Йду в простори я, чулий, трівожний,
В моїм серці і бурі і грози
Й рокотання — ридання бандур...
Моя пісне, вогниста, шалена,
Ах, розбийся на світлі акорди,
Розридайсь — і затихни, як грім...

Третя варіяція, підбиває під себе всі попередні, домінує над ними і є головною, бо ховає в собі рефлексії поета і головну тему цілого вірша. Перших дві лише розвивають тему, будують для неї найбільш спріятливий фон та через влучну інструментовку звукових тонів підсилюють музичну мельодію душі поета, гармонізуючи її із загальним тоном цілого окруження в природі. Отже з першої строфи поет, змальовуючи дві паралельних картини з природи якби підготовлює настрій загальний до відповідного настрою в душі поета, який другою строфою вводиться у вірш, переплітаючись з першою варіяцією і розвиваючись поруч з другою, що на кінці у останній строфі, злившись з нею, підіймається як головний мотив цілої поезії до безпосереднього ліричного поетового співу.

Анальогічної архитектоніки можна вважати такі вірші поета, як „Я стою на кручі...", „З кохання плакав я, ридав..." „Десь надходила весна"... „Гаї шумлять"...

Трохи инша архитектоніка вірша „Подивилась ясно"...

Подивилась ясно, — *заспівали* [*скрипки!* —
Обняла востаннє, — *У моїй* [*душі.* —
Ліс мовчав у смутку, в чорному [акорді.
Заспівали скрипки у моїй душі!

Знав я, знав: на віки, — *про-* [*мені як вії!* —
Більше не побачу, — *соняшних* [*очей.* —
Буду вічно сам я в чорному акорді.
Промені як вії соняшних очей!

Коли читати цей вірш підряд рядок за рядком, то прийшлось би подумати, що поет написав якусь нісенітницю:

Обняла в останнє, — у моїй душі. —

або:

Знав я, знав: на віки, — промені [як вії! —

(Продовження буде.)

Наради в Парижі і Льондоні.

До Парижа прибув італійський міністер заграничних справ Шанцер на наради з Мільраном і Поанкаре. З Льондону приїде льорд Дербі. Конференція трьох міністрів заграничних справ потреває який тиждень. Лорд Дербі предложить мабуть пропозіцію щодо закінчення війни між Кемалістами і Греками.

В Льондоні розпочалась конференція знавців коаліційних держав. Меморіяли англійський і італійський мають багато спільного, так само меморіяли французький і бельгійський. В англійськім меморіялі в справі навязання зносин з Росією положено натиск на привернення всіх російських релігійних уладжень всяких віроісповідань на російській теріторії.

Фаховці союзних держав, зібрані в Льондоні, займалися справою російських довгів. Основою нарад був англійський звіт. В справі державних довгів проект пропонує видати довжні скрипти, які будуть викуплені аж по 20 роках. По тім часі ці довжні скрипти, передвоєнні державні довги, громадські і воєнні довги будуть амортизовані. Англійці запропонували заплату фунтами штерлінгів, одначе заплата можлива також і в инших валютах. Що до приватних довгів, передбачена заплата для вірителів заграничних готівкою або товарами. Фаховці займалися також справою привернення торговельних зносин з Совітською Росією. (П.А.Т.)

Відгомін ревеляцій італійської преси.

„Курєр варшавскі“ з 19. с. м. містить коросподенцію з Риму, в якій пишеться: „Інтриги польські і скандал у Ватикані.“ Заголовок цей на чотири шпальти. Під ним вісім підзаголовків, між якими є такі сензаційні, як „крадіж документів“, „замах на митрополита Шептицького“, і т.д.

Ось справа яку через три дні на просторі великанської колюмни подавав своїм читачам римський „Пополо романо“. Всі вуличні кольпортери через цілий час вигуковали про польські інтриги.

Про що говорили ці статі „Пополо романо“ і „Паезе“? Про це, що „Польща, загарбавши безправно значну частину Галичини, провадить там боротьбу, яка тепер має ціхи спазматичні і розбійничі,“

Про це, що „Польща всіма силами старалася, щоби перешкодити виборови на папу кардинала Ратті, бо він знає внутрішні відносини Польщі і її відношення до України.“

Про це, що „в своїм сліпім і фанатичнім імперіялізмі Польща страшно гнобить Східну Галичину і український клир в першій мірі“.

Про це що „правительство польське змагає переконати Ватикан, що тільки Польща на Сході є фундаментом католицизму“. І коли Ватикан мріє про навернення Росії то (по думці мнимого становища польського уряду) тільки Польща йоже бути помічною.

Гнет який панує в „занятій мілітарно Польщею“ Галичині, був тлом і головним змістом широкого вступу.

Ці закиди є доказом, що українська місія в Римі не дармувала“.

Дальше автор коресподенції п. Л. Хржановскі грозить Італії відплатою в будучині, коли Польща буде мати тверду валюту і переходить до Митр. Шептицького.

Він пише: „Польска інтриґа по думці „Пополо романо“ тягнеться від давна. Від хвилі здобуття незалежностти, Поляки знущаються над Митр. Шептицьким. Зачалося перед трома роками. Тоді папа Венедикт XV, не найшовши документів номінації одного з українських Епископів, посудив його о самоволю і візвав до оправдання. „Пополо“ пояснює, що самоволі не було, бо номінація відбулася за часів Пія X. Але документи?. Де ділися документи, обосновуючі поведення Митрополита поведення.? Пропали без сліду „Було це діло польських аґентів“ — пояснює „Пополо“. Перший акт інтриґи проти Митр. Шептицького. Другий акт розігрався недавно, знову серед документів Ватикану. Всесильні польські аґенти дісталися до ватиканської друкарні і викрали 161 шу сторінку понтифікального річника. Що було на цій сторінці? Ні менше ні більше а імя епископа Боцяна, іменованого Шептицьким на Луцьку дієцезію. Польське правительство не дало еп. exoquatur, отже, щоби затерти всякий слід існовання українського епископа в Луцьку, вкрадено цю сторінку і підставлено нову, догідну для Польщі, Нахабність польських аґентів тим більше на напятнування, пише „Пополо“, бо вони допустилися сього чину користаючи зі замішання у Ватикані підчас недуги папи.

А третий акт в Америці. В „Пополо“ оголошено великими буквами „Замах на митр. Шептицькогов Америці“. якого там напали польські націоналісти.

І цитатами, переповненими їдю з останніх чисел „Пополо“ і „Паезе“ можна би заповнити цілі шпальти.

Хшановскі взиває на поміч прихильників Польщі.

Перед конференцією в Ґенуї.

Невтральні і Ґенуа.

Швецьке пресове бюро доносить, що предстатники невтральних країв порозумілися в Щтокгольмі що до охорони своїх інтересів на ґенуенскій конференції, Вони виступлять там як одноцільний бльок.

Становище Америки.

Моргінг Пост доносить з Вашінгтону, що там панує переконня, що Зєдинені Держави вишлють до Ґенуї своїх офіціяльних обсервато рів. (Пат.)

Анґлійські делеґати.

Анґлійська делеґація на конференцію в Ґенуї буде складатися з трьох відділів. Перший є них виїде дня 4. цвітня з Льондону. (Пат.)

Французькі делеґати

Французька делеґація буде складатися з пятьох членів, а то з одного фінансіста купця, промисловця і політик. який буде головою делеґації.

Чи Пуанкар поїде?

З Парижа потверджують зістку що Повнкаре не поїде Єенуї, бо з приводу виїзду Мілєранда до Альжиру не зможе опустити Парижа.

Позготовання до конференції.

Конференція Ґенуї пічнеться нивідклично 10. цвітня. На час конференції буде замкнений італійський парлямент.

В Льондоні розпочалися дня 20. ц. м. Засідання знавців союзних держав в справі ґеруенської конференції. Наради потрівають до суботи 26. ц. м. Рішення знавців не будуть дбовзкові для поодиноких держав тільки мають характе звичайних порад. Головним предметом тих нарад є Росія та економічне положення Австрії, Румунії, Болгарії і Польщі.

В четвер 24. ц.м. збереться в Женеві Рада Союза Народів, щоби на бажання франції й Англії обговорити і зясувати своє відношення до конфереиції в Ґенуї.

Відгомін друкарського страйку.

Від двох днів москвофільський „Вперед“ переповнений нападами і напастями на нас. І в статях, і в новинках, і у віршованих ельокубраціях бють у нас затроєні стріли московських підбрехачів. Просто зі скіри вискакують вони, що ми поспіли, мимо зорґанізованого страйку, видавати свій щоденник власними силами і у власній друкарні.

„Пролєтарські“ ідеольоґи роблять нам дивовижні докори, беруться нас тероризувати' прозивають „страйколомами“, записують „чорні лісти“... „ганьблячими буквами“, кажуть, що ми „під дутку власників друкарень співаємо у вступній статі нудну пісоньку про „якусь підземну роботу“, що ми кидаємо калюмнію, яка „доторкає також українських робітників-друкарів“.

Не маючи під цю пору змоги вичерпуючо відповідати на всі ці видумки коротко зазначимо своє становище:

1) Що до українських друкарів, розуміється — вони зовсім не причасні у викликаному посторонніми чинниками страйку. Українські робітники, котрі належать до загальної друкарської організації „Ognisko“, приналежної до варшавської централі, є там в зникаючій меншости, і тим самим не є всилі перепинити страйкових акцій. Непростимим злочином укр. соціял демократії є це, що вона нічого не зробила для того аби українських робітників видобути із польських професійних організацій і створити для них окремі українські, які числились би з інтересами українського громадянства, а не чужими інтересами;

2) „Вперед“ може годитися на всяку підвишку хоч з тяжким серцем, бо він не спирається на передплаті. Ми навпаки – будучи залежні виключно від передплати не можемо згодитися на ніяку підвишку, бо инакше ми були би примушені зліквідувати видавництво і тим самим дати вільне місце „Впеьедови“ для защіплювання отрути на галицькім ґрунті;

3) Ми ніколи не виступали проти домагань робітництва, але — як демократи мусимо безумовно виступати проти упривілеєння одної кляси. „Вперед“ в статті „Льокавт друкарів“ подає за „Дзєнніком людовим“ quasi-статистику друкарських платень, з котрої виходить, що 300 друкарів побирало по 13 тисяч тижнево, 50 по 14. тисяч 30 від 15—17 тис., а 20 від 17—26 тисяч, одначе не додає, що ті низчі платні то є тзв. мінімум чисто паперової натури бо такої платні в дійсности ніхто не побирає. Не знаємо поборів друкарів в инших друкарнях, але знаємо, що 12 складачів нашої ґазети побрали 11. ц. м. квоту 306. 000 Мп. як належитість за один тиждень (6 днів) праці. Иншими словами: кождий із 12 складачів одержав за 6 днів праці по 25.500 Мп., або за місяць (26 днів праці) 119.500 Мп. Для порівнання платень складачів з платнями редакторів подаємо, що нач. редактор має 48.000 Мп. місячно, два члени редакції по 32.000 Мп., два члени по 24.000 Мп., два по 16.000 Мп., і один 15 000 Мп. Не говоримо вже про персонал адміністраційний і експедиційний. Одночасно зазначуємо, що нпр. такий урядник, як президент почти має 70 тисяч Мп. місячно, ґімназ професор пересічно 40 тис. Мп. місячно Щож до забезпечення, то кращим безумовно є забезпечення друкарів, котрі на всякий випадок мають свою організацію, як українських редакторів, котрі не можуть мати своєї організації (передвступні наради в тій справі розігнала поліція);

4) Коли ми власними силами у власній друкарні все таки пустили „Гром. Вістник“, то не тому, щоби кому-небудь „відбирати хліб“, а лиж тому щоб в так важнім моменті українському громадянству дати ґазету в руки, щоби Українець не був приневолений купувати польські ґазети. Розуміється, не може бути мови про те, що ми підпираємо льокавт власників друкарень. Нас власники друкарень нічого не обходять, але велика журба пригнічує нас за істнування нашого щоденника. Скоро покінчиться страйк з успіхом для страйкуючих, то ми будемо примушені обмежити обєм ґазети до 4-ох сторін, а це мабуть не вийде на користь складачів.

5) Вершком повної неграмотности впередівських редакторів є балачка про „страйколомів“ і „пятнованнє“ громадян М Голубця, О. Костика. Д. Кренжаловского, О. Кузьму і Ю. Шкрумеляка. яких вони записують „ганьблячими буквами Коли хочете доповнити свою лісту, то подаємо до вашого відома, що тих, які сповняють свій почесний горожанський обовязок, належаать іще громадяне — Осип Клиш і Роман Голіян. Вони не тільки не лякаються вашого фарисейського „пятнування“, але є горді на те, що можуть сповнити свій горожанський громадянський обовязок Очевидно, навіть редакторам „Впереду“ повинно бути відомо, що страйколомом може бути тільки член даної професійної організації, а ніколи громадянин що до такої орґанізації не належить. Коли прин. є страйк пекарів, а хтось впече собі хліба, то чи він є страйколомом? А українська ґазета під теперішну пору є насущним, необхідним хлібом українського громадянства.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Громадськой Вістник ч. 27. з оня 23. марта ц. р. сконфіскувала прокураторія за одно місце у вступній статі та три місця статейки п. з. „Виленська справа“ в рубриці „Преса“.

— **Концерт в честь М. Вороного.** 28. ц. м. в салі М. Лисенка відбудеться концерт і літературний вечір в честь Миколи Вороного. В концерті приймають участь кращі музичні співочі і літературні сили. Концерт улаштовує Редакція „Митуси“ На концерт запрошено шановного Ювілята, який перебуває на Волині, Ціни білєтів, які можна вже тепер, набути, театральні.

— **На Клепарові** в салі читальні Просвіти в цю неділю, 26. марта відограє львівськитеатр й „Весіди“ оперу С.Артемовського „Запорожець за Дунаєм. Початок вистави о год.7·30 вечером. Білєти продає ранше читальня „Просвіти.

Одиноке заступство на десерове масло на Львів зі Спілок Краєвого Союза Молочарського в Стрию має Споживно — господарська Спілка, Львів, вул. Руська ч.18. яка продає його гуртом і детайльно

Нвая фіковаиого механіма до мотора „Diesla“ глядаємо сейчас. Платня після умови. Зголошення слати до млинарської Спілки „Самопоміч“, Васильківці, п. в місци. 1—2

Народній театр Тов. „Українська Бесіда“ у Львові, під артистичним проводом Олександра Загарова. Саля Тов. ім. М. Лисенка, вул. Шашкевича ч 5.

Четвер, 23. марта: Премієра „ПАНСОТНИК“, опера на 2 дії Козаченка і „НОКТЮРН“ фант. оп. на 1. дію Лисенка.

В суботу, 25. марта: пополудни вистава комедії „ТАРТЮФ“ виключно для шкільної молоді.

Початок о годині 7·30 вечером.

Білети в ціні від 500 - 200 Мр. продає „Народня Торговля“, а в день вистави від год. 4·30 попол. Каса театру.

Товаришів, котрі 1897. р. складали матуральний іспит в ґімназії в Коломиї, прошу о подання адреси **в цїли порозуміння що до уладження** 25-літного зїзду. За комітет: Марій Шефер, нотар в Немирові.

940

ГОСПОДИНІ, що заняласяби кухнею та сільским господарством пошукує Клавдія Лучаківська в Зборі, п. Завадка к. Калуша. 941.

НА ПРОДАЖ мужеські, вовняні убрання в ріжних красках в ціні 15.000 мп. Близші інформації вул. Цлова ч.6.

Войнилівська читальня „Просвіти“ виставить у неділю 26. марта о год. 7 веч. комедію Гр. Цеглинського „Соколики“.

Основатільні Збори Повітового Союза Кооператив на повіт зглядно місто Львів відбудуться при нагоді Загальних Зборів філії Краєвого Товариства господарського „Сільський Господар у Львові в пятницю дня 31. марта 1922 о годині 11-ій перед полуднем в кімнаті Товариства „Українська Бесіда“ у Львові при вул. Рутовського ч. 22, I. поверх (будинок „Народного Дому“). Реферат про завдання майбутнього Повітового Союза Кооператив виголосить в імени підписаного Комітету делєгат Ради Союза Ревізійного Вп. ревізор А. Гаврилко.

Подаючи се до відома українського Громадянства львівського повіта, запрошує Комітет О. К. на повіт Львів до як найчисленнійшої участи в сих Основних Зборах. З окрема просить Комітет о участь в Зборах Управи усіх виділів кооператив всего львівського повіта, то є усіх трьох судових округів: Винницького, Львівського і Щирецького. Кооперативи мають вислати на Збори конечно двох членів Урави, які би мали зі собою фірмову печатку і могли рівночасно того самого дня покласти іменем своїх кооператив правосильні підписи на статутах та поданню, що його мається внести о впис до реєстру майбутнього Союза. Вкінци з уваги на можливість евентуального обняття майбутньою діяльностію Союза кооператив на повіт Львів також і міста Львова, просить підписаний Комітет О. К. інтересуючихся сею справою Громадян міста Львова чи то Управи ділаючих у Львові кооператив I-го ступня о участь в Зборах.

За Комітет Орґанізації Кооператив при філії „Сільського Господаря на повіт Львів:

о. Тимотей Ковалюк голова. **Ілько Лисий** член Комітету.

Звичайні загальні збори стоваришення „Повітовий Союз Кооперативів“, стов. зар. з об. пор. в Делятині відбудуться дня 7. квітня с.р. о год. 2. по пол. в салі Укр. Каси в Делятині зі слідуючим порядком нарад: 1.) Отвореннє зборів і відчитаннє протоколу попередних зборів 2.) Звіт з ревізії переведеної ревізором Краєвого Союза ревізійного 3.) Звіт Управи за діловий рік 1921. 4.) Звіт контрольної комісії і внесеннє на приняття замкнення рахунків і уділеннє абсолюторії уступаючій Управі 5.) Внесеннє Надзріної Ради на покритя білянсової страти. 6.) Затвердженнє вибору 3 членів Управи і 2 заступників. 7.) Замкненнє зборів.

Якщо о год 2. не явиться статутом означене число членів, збори відбудуться о год. 3. тогож дня з тим самим порядком нарад без огляду на число присутних членів.

За Надзірну Раду: о. Порубальський Льонгін в. р. голова Гудзан Володимир в. р. секретар

Кооператива „Збруч“

в Підволочисках.

На загальних зборах дня 16. марта с. р. ухвалено переорґанізовати Господ. торгов. Спілку на Кооперативу „Збруч“. Прийняти цілком новий статут. Оден членський уділ виносить 5000 Мп. і вписове 200 Мп. Теперішна управа посідає вигідний льокаль і радо приняла би аґенцію більшої фірми для торговлї зі Сходом і просить о зголошеннє оферт під адресою:

Господарсько Торговельна Спілка „Збруч“

в Підволочисках.

КНИГАРНЯ НАУКОВОГО ТОВ-А ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА

у Львові, Ринок 10, поручає

Основа Юлія Федьковича: Поезії (повне видання). 2) Повісти і оповідання (повне вид.) 3) Драматичні Твори. 4) Драматичні Переклади. 5) Вибір поезій.

На весняний сезон --

ДОСТАВЛЯЄМО

залізн та деревляні ПЛУГИ, БОРОНИ, пільне і огородове НАСІННЯ

та все в рільнім і домашнім господарстві потрібне.

ЦІННИКИ і окремі спеціяльні оферти на жадання висилаємо Нашим Членам даємо товарові звороти, які в минувшім році виносили 5% від закупна. — Від уділів і щадничих вкладок платимо 10% відсотків.

Краєвий Союз Господарських Спілок

у ЛЬВОВІ, ЗІМОРОВИЧА 20, склеп у ЛЬВОВІ ГОРОДЕЦЬКА 95.

КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА

висвітлюють від вівтірка 30. марта 1922.

велику сензаційно — сальонову драму з життя американської буржуазії в 6. актах п. з.

„Вимріяний королевич“.

АДВОКАТ

Др. Андрій Лунів

веде адвокатську канцелярію

в БОРІЩЕВІ

в Народнім Домі (коло церкви),

„РІЛЬНИЧИЙ ДІМ“

заступництво Просцейовської фабрики

РІЛЬНИЧИХ МАШИН Ф. ВІХТЕРЛЬОГО

НОВИЙ САНЧ, ВУЛ. ГОФМАНОВОЇ Ч. 1.

Контора Ринок ч. 10,

ПОРУЧАЄ: криті керати Віхтерлього, ручні молотільні, кератні молотільні, цілковиті молотільні гарвітури Віхтерлього зі скіряними пасами. Ручні і кератні січкарні. Млинки до мелення збіжа. Зелізні плуги. 757 Господарям уділяється кредит. 16-?

Звичайні Загальні Збори

Тов. госп. кред.

„Самопомічі“

В ІЩКОВІ

відбудуться дня 7. квітня 1922 р. о годині 5 по полудни в домі п. Василя Польного

Денний порядок обіймає:

1) Відкритє Зборів, 2) Звіт Управи за адміністраційні роки 1914—1921, 3) Вибір і затвердженнє нової Управи, 4) Вибір членів Ради Надзираючої, 5) Внески членів.

Рахунки і білянс можна переглядати в директора п. Міцоцкого.

931 1 Дирекція

Рада Надзірна стоваришення

Український Народний Дім

в Тисьменици

скликує на день 26. марта 1922 р. на год. 5. по полудни

Надзвичайні Загальні Збори

котрі відбудуть ся в салі власного дому з отсим порядком дневним:

1. Відчитання протоколу із послідних Загальних Зборів.
2. Затвердження вибору одного члена Управи.

Тисьмениця, дня 15. марта 1922 р.

За Раду Надзірну:

Др. Я. Шипайло в р. голова **И. Коцький** в. р. секретар

947 1—1

Загальні Збори

Споживчо-господарської Спілки

стов. зар. з обм. порукою у Львові (Консум ул. Руська 18).

відбудуться в пятницю дня 17. квітня 1922, о годині 4 по полудни в льокалі Міщанського Братства при ул. Руській ч. 3. I. п. в слідуючім порядком нарад:

1) Відчитанє протоколу з послідних зборів, 2) Звіт рахунковий і білянс за р. 1921, 3) Звіт комісиї контрольної Ради з внеском на затвердженє білянсу і уділення Дирекциї і Раді абсолюторії, 4) Розділ чистого зиску, 5) Вибір 2 ох членів Надзірної Ради і затвердженє членів Дирекциї, 6) Внески і вступи.

На случай неприсутности в означеній годині вимагаючого статутом числа членів, відбудуться З. Зб. ри в тим самим порядком нарад о год. 5. по полудни, без огляду на число присутних членів.

Львів, дня 20. марта 1922.

о. Др. Г. Костельник голова Ради. **І. Ігнат** секретар.

„ПОЛОТНО“ Львів Зіморвича 20. Полотна, цайги, сукна, мотузяні виробі. 736 0-?

ПОРТРЕТИ в українських, художних, різьблених рамах, прикрашених тризубом Шевченка і Франка більші по 3500 мп., менші по 1200 мп., Поручається українські, релігійні образи в різьблених рамах по 6000 і 8000 мп. пара, кольоровану картину „Гість з Запоріжа“ в такихже рамах 1200 мп., — великі кольоровані картини „Візд Б. Хмельницького до Київа“, „Гість із Запоріжа“ та „Гаґілки“ (всі лише) в рамах дубових або українських в ціні від 14.000 до 24.000 мп. Принимається замовлення й на самі різьблені рами по цінах загально приступних. Замовлення і гроші (задатки) слати на адресу: ІВАН ПАВЛИК, Львів, Ринок ч. 10, II. п. 905 2—5

ДЗВОНИ

з найлучшого металю о чистім, звінкім голосі, по найдешевшій ціні та з 25-літною ґарантією

можна купити або замовити в

Першій Українсько-американській ліярні і складі дзвонів

К. ФЕЛЬЧИНСЬКОГО

ТЕРНОПІЛЬ, вул. Тарновського ч. 64.

УВАГА: Моя фірма не мала і не має нічого спільного з фірмою Братя Фельчинські Калуш і Перемишль. 736 18—?

Видає і за редакцію відповідає Олекса Кузьма.

З друкарні Спілки „Діло“.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL